

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 2, §1, 3° VAN DE WET TOT BEVORDERING VAN BUURTDIENSTEN EN -BANEN**Samenvatting**

Via dit ontwerp van wijzigingsdecreet zorgen we ervoor dat VDAB-stages, waaronder de Individuele Beroepsopleiding (IBO), ook praktisch toepasbaar zijn in de context van het dienstenchequesysteem.

Het gebruik van VDAB-stages is op dit moment niet mogelijk binnen het dienstenchequestelsel omwille van elementen die eigen zijn aan de regelgeving met betrekking tot dienstencheques. VDAB-stages vereisen namelijk dat de werkzoekende begeleid wordt op de werkvloer. De regelgeving met betrekking tot dienstencheques sluit echter uit dat een dienstenchequewerknemer deze begeleidende taken opneemt.

Door een wijziging van artikel 2, §1, 3° maken we het mogelijk dat de dienstenchequewerknemer de begeleiding van een werkzoekende in het kader van dergelijk stages kan opnemen. Deze begeleiding moet wel onlosmakelijk verbonden zijn met de uitoefening van activiteiten die betrekking hebben op huishulp van huishoudelijke aard.

Op deze manier willen we de opleidingsmogelijkheden voor de sector uitbreiden en komen we tegemoet aan de ambitie uit het Vlaams regeerakkoord waarbij we partners de mogelijkheid bieden om zelf IBO contracten af te sluiten, ook met het oog op duurzame tewerkstelling in de dienstenchequesector.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

1. Het Vlaams regeerakkoord stelt dat het invullen van openstaande vacatures de belangrijkste uitdaging vormt voor het arbeidsmarktbeleid van de komende jaren, net zoals het realiseren van een loopbaanperspectief om mensen aan de slag te krijgen en te houden. Ter concretisering van deze ambitie wil de Vlaamse regering partners de mogelijkheid bieden om zelf VDAB-stages af te sluiten, ook met het oog op duurzame tewerkstelling in de dienstenchequesector.

2. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk en Sociale Economie herneemt deze ambitie in haar beleidsnota Werk en Sociale economie (2019-2024). *"Om de hefboom van de werkzaamheidsregisseur te verhogen werken we de drempels weg voor het gebruik van instrumenten door partners, en vereenvoudigen we maximaal de administratieve afhandeling."* De verbreding van instrumenten naar de dienstenchequesector, en in het bijzonder de IBO, wordt daarbij onderzocht.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. De dienstenchequesector ondervindt al meerdere jaren problemen met betrekking tot de instroom en retentie van werknemers. Dit heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt, samen met de vaststelling dat potentiële werknemers over onvoldoende skills beschikken om aan de slag te gaan als dienstenchequewerknemer. De dienstenchequejob vergt immers verschillende competenties. Hoewel initieel gericht op laaggeschoolden moeten de werknemers over de nodige communicatieve vaardigheden beschikken, ze moeten zich goed kunnen organiseren, ze moeten zelfstandig kunnen werken, omgaan met feedback van klanten, assertief zijn, etc. De jobeisen vormen tevens een verklaring voor de relatief grote uitstroom van dienstenchequewerknemers. Over een periode van 5 jaar gemeten verdwijnt 18,2% het eerste jaar uit de sector.

4. VDAB-stages, waaronder de IBO, kunnen hier een oplossing bieden. Onderzoek toont aan dat een IBO positief bijdraagt aan een duurzame uitstroom van werkloosheid naar werk. Reden hiertoe is dat de werkzoekende via werkplekleren de kans krijgt om aan te sluiten bij de arbeidsmarkt en competenties verwerft op maat van de vacature. In het geval van een IBO hebben werkgevers daarbij laagdrempelige opleiding op maat van de onderneming in het kader van een moeilijk in te vullen vacature.

5. Het gebruik van VDAB-stages is op dit moment echter moeilijk inpasbaar binnen het huidige regelgevend kader voor de dienstencheques.

In het kader van deze stages dient er steeds begeleiding op de werkvloer aanwezig te zijn. In de context van het dienstenchequesysteem betekent dit dat de dienstenchequewerknemer dient in te staan voor het begeleiden van een werkzoekende op de werkvloer. De regelgeving met betrekking tot dienstencheques laat echter niet toe dat de dienstenchequewerknemer begeleidende taken opneemt.

In de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en in het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques die het stelsel van dienstencheques regelt wordt namelijk bepaald dat:

- de dienstencheque een betaalmiddel is waarmee de gebruiker een prestatie van buurtwerken of -diensten kan vergoeden.
- Buurtwerken of diensten zijn banenscheppende activiteiten, met of zonder handelskarakter, die inspelen op individuele, persoonlijke of familiale noden die zich in het raam van het dagelijkse leven laten gevoelen en die enkel betrekking hebben op huishulp van huishoudelijke aard.
- Een werknemer met een arbeidsovereenkomst enkel prestaties mag uitoefenen die betrekking hebben op buurtwerken- of diensten, die recht geven op een dienstencheque.

Begeleiding van een werkzoekende in het kader van een VDAB-stage zit hier aldus niet in vervat.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

6. Met deze decreetwijziging concretiseren we de definiëring van buurtwerken en -diensten zodat dit concept ook betrekking heeft op het begeleiden van werkzoekenden in het kader van een VDAB-stage.

7. Door middel van een concretisering van het concept verduidelijken we dat een dienstenchequewerknemer begeleidende taken kan opnemen ten aanzien van een werkzoekende in het kader van een VDAB-stage, tijdens de uitoefening van de dienstencheque-activiteiten.

8. Het begeleiden van een werkzoekende in het kader van een VDAB-stage moet wel steeds onlosmakelijk verbonden zijn met activiteiten die betrekking hebben op huishulp van huishoudelijke aard. Begeleiding van een werkzoekende mag dus geen activiteit op zichzelf zijn die betaald kan worden met een dienstencheque.

9. Door middel van deze decreetswijziging willen we het mogelijk maken dat dienstencheque-ondernemingen ook gebruik kunnen maken van een VDAB-stage. Zodoende willen we de opleidingsmogelijkheden van de sector uitbreiden en inzetten op retentie van de werknemers, en zo ook de instroom in de sector versterken.

Impactanalyse

- JoKER/Kind-en jongereneffectrapport

Over het algemeen kan iedereen met dienstencheques werken en dus een dienstenchequewerknemer worden. Ook wie niet als werkzoekende is ingeschreven, kan dat.

Het beroep van dienstenchequewerknemer spreekt jongeren in het algemeen en schoolverlaters in het bijzonder niet echt aan. Slechts 17,6% van de werknemers in de sector is jonger dan 30 jaar.

Gezien de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt is de sector genoodzaakt om optimaal in te zetten op de beschikbare arbeidskrachten door zich, onder andere, te focussen op de (jonge) werkzoekenden.

Werkplekleren kan positief bijdragen aan de duurzame instroom van jonge werkzoekenden. Uit een evaluatie van de IBO blijkt dat cursisten jonger dan 25 instaan voor het grootste aandeel van de IBO's.¹

- Armoedetoets

Voorliggend wijzigingsdecreet richt zich niet specifiek op personen in armoede, maar wel op werkzoekenden. Via dit wijzigingsdecreet willen we onder meer bekomen dat het voor dienstenchequebedrijven eenvoudiger wordt om ook personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, en met een opleidingsnood, aan te werven. We doen dit door mogelijk te maken dat ook dienstenchequebedrijven gebruik kunnen maken van instrumenten tot werkplekleren.

Het inzetten op het verhogen van de tewerkstellingskansen van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt is dan ook belangrijk omdat werk een belangrijk beschermingsmechanisme tegen armoede is. In 2019 leefde iets minder dan 1 op de 10 inwoners van het Vlaamse Gewest in een huishouden met een huishoudinkomen onder de Belgische armoededrempel (dit is 60% van het nationaal mediaan beschikbaar huishoudinkomen na sociale transfers). Werklozen zijn het kwetsbaarst (38%), bij werknemers ligt het armoederisico op 2,2%, bij zelfstandigen is dat 9,9%.

- Impact op lokale en provinciale besturen

Deze maatregel heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen.

Implementatie

Het decreet treedt in werking de tiende dag volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

---

¹ Deloitte (2021). VDAB – Individuele Beroepsopleiding: evaluatierapport. In opdracht van de Vlaamse overheid.

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies van XX.
- het JoKER-advies van XX.
- het advies van de inspectie van financiën van XX.
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van XX.

Na de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet zal het advies aan de SERV en Raad van State gevraagd worden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat dit decreet een gewestbevoegdheid regelt. Het betreft met name de materie dienstencheques waarvoor de gewesten bevoegd zijn overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

“8° de bevordering van de buurtdiensten en -banen;”

Artikel 2

Met dit artikel wijzigen we artikel 2, §1, 3° van de wet tot bevordering van buurtwerken- en diensten die het concept buurtwerken- en diensten definieert. Met deze wijziging stellen we dat begeleiding van een werkzoekende in het kader van VDAB-stages ook gezien wordt als een activiteit die wordt beschouwd als een buurtwerk- of dienst. Maar deze activiteit moet wel steeds verbonden zijn aan het uitoefenen van activiteiten die betrekking hebben op thuishulp van huishoudelijke aard. Het is dus uitdrukkelijk niet de bedoeling dat een dienstencheque-onderneming activiteiten gaat uitoefenen die louter gericht zijn op het begeleiden van werkzoekenden (als aparte activiteit).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS